

Rolnummer 2639
Arrest nr. 80/2004 van 12 mei 2004

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 19 juli 2002 tot wijziging van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus, ingesteld door de v.z.w. Vereniging van Vlaamse reisbureaus en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters A. Arts en M. Melchior, en de rechters L. François, M. Bossuyt, A. Alen, J.-P. Snappe en E. Derycke, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Arts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 februari 2003 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 februari 2003, is beroep tot vernietiging ingesteld van het decreet van het Vlaamse Gewest van 19 juli 2002 tot wijziging van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 27 augustus 2002), door de v.z.w. Vereniging van Vlaamse reisbureaus, met maatschappelijke zetel te 8210 Zedelgem, Emmaüsdreef 4, de n.v. Belfort Reizen-Travel, met maatschappelijke zetel te 8200 Brugge (Sint-Andries), Torhoutsesteenweg 315, en de b.v.b.a. Penta Reizen, met maatschappelijke zetel te 8870 Izegem, Nieuwstraat 7.

De Vlaamse Regering heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Vlaamse Regering heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 18 november 2003 :

- zijn verschenen :

. Mr. R. Tijs *loco* Mr. H. Sebreghts, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partijen;

. Mr. O. Vanhulst *loco* Mr. K. Leus en Mr. B. Schutyser, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers A. Alen en J.-P. Snappe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

A.1.1. De verzoekende partijen menen dat zij als reisbureaus en als vereniging zonder winstoogmerk die een groot deel van de Vlaamse reisbureaus verenigt, belang hebben bij hun beroep tot vernietiging van het bestreden decreet. Zij komen op tegen de regeling die bepaalde jeugdorganisaties onttrekt aan de werking van artikel 1, § 1, van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus, terwijl zijzelf aan de verplichtingen ervan onderworpen zijn.

De eerste verzoekende partij heeft als doel de studie, de verdediging en de uitbreiding van de beroepsbelangen van haar leden, het stimuleren van de samenwerking onder de leden op economisch, sociaal en cultureel gebied en het ontplooiën van alle activiteiten die de werk- en leefomstandigheden van de reisagent ten

goede kunnen komen. Doordat de bestreden decreetsbepalingen ten gevolge van de aangeklaagde discriminatie de belangen schaden van de reisbureaus, wier belangen zij verdedigt, heeft zij een actueel, rechtstreeks en persoonlijk belang. Verwijzend naar de rechtspraak van het Hof en de nauwkeurige omschrijving van haar maatschappelijk doel is zij van oordeel dat haar beroep niet kan worden gekwalificeerd als een *actio popularis*.

A.1.2. De Vlaamse Regering voert aan dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij hun beroep tot vernietiging.

De eerste verzoekende partij beweert de beroepsbelangen van de reisbureaus te verdedigen maar toont geenszins aan hoe zij door de bestreden bepaling rechtstreeks en ongunstig wordt geraakt, zodat haar beroep een *actio popularis* is en bijgevolg onontvankelijk.

Alle verzoekende partijen hebben in ieder geval geen belang bij het tweede onderdeel van het middel waarin de discriminatie van de niet in het decreet vermelde jeugdverenigingen en –organisaties wordt aangeklaagd aangezien de maatregel de verzoekende partijen op generlei wijze kan raken.

Het beroep is evenmin ontvankelijk in zoverre het steunt op het derde onderdeel van het middel. De verzoekende partijen worden evident niet rechtstreeks en ongunstig geraakt door de bestreden bepaling; die bepaling verbiedt hun geenszins winst na te streven en kan hen bijgevolg niet schaden.

A.1.3. De verzoekende partijen beklemtonen hun belang bij het tweede en het derde onderdeel van het middel met argumenten die de grond van de zaak betreffen.

Ten gronde

Standpunt van de verzoekende partijen

A.2.1. In het enige middel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 2 van het decreet van 19 juli 2002 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, doordat, enerzijds, de werking van artikel 1 van de wet van 21 april 1965 wordt uitgesloten met betrekking tot bepaalde jeugdorganisaties en -verenigingen, die reizen en verblijven organiseren voor en verkopen aan hun aangesloten leden, en, anderzijds, voor de toepassing van die wet, een definitie wordt gegeven van het begrip « winstgevende werkzaamheid ».

A.2.2. De door het bestreden decreet in artikel 1, § 4, van de wet van 21 april 1965 aangewezen jeugdorganisaties en -verenigingen worden uitgesloten van de werking van artikel 1, § 1, van die wet, zodat zij zonder vergunning een winstgevende werkzaamheid kunnen uitoefenen die bestaat in het organiseren van reizen of verblijven tegen een vaste som. Zij moeten niet voldoen aan de waarborgen die door de wetgever werden ingebouwd en aan de reisbureaus werden opgelegd om de beoogde bescherming van de reizigers te verkrijgen. Alle andere personen, voor zover zij geen vervoerders zijn, als bedoeld in artikel 1, § 3, van de wet van 21 april 1965, mogen geen winstgevende activiteit uitoefenen die erin bestaat reizen of verblijven tegen een vaste som te organiseren of te verkopen wanneer zij dat niet doen als hoofdbezigheid, bestendig en met een vergunning, en bovendien met inachtneming van alle wettelijke en reglementaire voorwaarden. De in artikel 1, § 4, bedoelde organisaties en verenigingen moeten bijgevolg minder uitgaven doen, waardoor vanuit het oogpunt van de mededinging een niet te verantwoorden ongelijkheid zou worden gecreëerd tussen twee categorieën van organisatoren, die in wezen gelijkwaardig en vergelijkbaar zijn.

De categorieën zijn voldoende vergelijkbaar doordat zij beide reizen kunnen organiseren en verkopen en aan dezelfde verplichtingen dienen te worden onderworpen. Dat een uitzondering moet worden ingevoerd voor jeugdorganisaties en -verenigingen, die ook met winstoogmerk kunnen werken, bewijst net de vergelijkbaarheid.

Het onderscheidingscriterium is misschien objectief doch niet pertinent. De vergunningsplicht en -voorwaarden staan niet haaks op de pedagogische hoofddoelstelling van de jeugdorganisaties, omdat zij geen pedagogische doelstellingen beogen, maar wel het waarborgen van een hogere bescherming voor de reizigers, die des te meer verantwoord is ten aanzien van jongeren die meer kwetsbaar zijn dan andere reizigers. De maatregel waarbij de bedoelde organisaties volledig worden uitgesloten van de vergunningsplicht, is bovendien onevenredig met het door de decreetgever nagestreefde doel. Voor zover jeugdorganisaties en -verenigingen geen winstgevende activiteit uitoefenden of uitoefenen, vielen of vallen zij ook niet onder de vergunningsplicht; het was slechts voor zover zij een winstgevende activiteit uitoefenden, dat zij onder de regeling vielen, wat

logisch is, vermits het organiseren en verkopen van reizen in het kader van een winstgevende activiteit niet hun hoofddoelstelling is. Als zij een winstgevende activiteit uitoefenen die bestaat in het organiseren en verkopen van reizen, dan moeten zij dat onder dezelfde voorwaarden doen als de reisbureaus. Het vereiste dat zij slechts van de vergunningsplicht worden vrijgesteld wanneer zij reizen en verblijven organiseren en verkopen aan hun aangesloten leden, biedt onvoldoende garanties, omdat een automatisme kan ontstaan waardoor elkeen die een reis wil boeken, eerst lid wordt gemaakt. Ook het gevaar van oneerlijke concurrentie is reëel. Indien de decreetgever de erkende jeugdorganisaties ook had willen vrijstellen van de vergunning voor reizen in het kader van een winstgevende activiteit, dan diende die vrijstelling beperkt te zijn. De volledige uitsluiting is evenwel onevenredig met de nagestreefde doelstelling. De nieuwe regeling gaat in tegen de hoofddoelstelling van de gewijzigde wet en leidt tot het verdwijnen van de controle van Toerisme Vlaanderen en tot concurrentievervalsing.

A.2.3. Bovendien zou een met het gelijkheidsbeginsel strijdige ongelijkheid van behandeling worden ingevoerd tussen de in artikel 1, § 4, vermelde jeugdorganisaties en -verenigingen en de andere, niet vermelde jeugdorganisaties en -verenigingen. Ook deze laatste kunnen ongetwijfeld een pedagogische doelstelling hebben.

De verzoekende partijen hebben ook belang bij dat onderdeel van het middel omdat de decreetgever, door die beperking, de doelstelling van de maatregel ondergraaft. Andere jeugdorganisaties kunnen immers blijkbaar perfect hun pedagogische hoofddoelstelling nastreven, zonder vrijgesteld te zijn van de vergunningsplicht. Bovendien valt niet te verantwoorden dat andere, niet-vermelde jeugdorganisaties en -verenigingen, die eveneens met jeugdwerk bezig zijn, niet worden vrijgesteld van de vergunningsplicht.

A.2.4. Ten slotte zou het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie eveneens zijn geschonden, doordat in de nieuwe paragraaf 5 van artikel 1 van de wet van 21 april 1965 van het « winstgevende karakter » geen enkele voorwaarde wordt gemaakt voor de definitie van het begrip « winstgevende werkzaamheid » : elke commerciële, financiële of industriële activiteit die producten of diensten te koop aanbiedt of verkoopt, ongeacht door wie ze wordt uitgeoefend, hetzij uit eigen naam, hetzij uit naam of voor rekening van een al dan niet met rechtspersoonlijkheid beklede derde, met of zonder winsttoogmerk, is, ingevolge de wijziging door het bestreden decreet, thans « winstgevend » in de zin van de wet. Van « winstgevend » wordt derhalve een definitie gegeven die het tegendeel is van het algemeen begrip « winstgevend (namelijk economisch) handelen », waardoor een onderscheid wordt gecreëerd tussen, enerzijds, de reisbureaus als economische entiteit, waarvan niet langer wordt vereist dat ze ook « economisch » - en derhalve winstgevend - handelen, en, anderzijds, alle andere economische entiteiten, waarvan dat wel wordt verwacht, dat impliciet doch zeker strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Op grond van de rechtspraak van het Hof van Cassatie (arrest van 13 maart 1998) en van het Arbitragehof (arrest nr. 102/2001 van 13 juli 2001) is men slechts verkoper van diensten in de zin van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (hierna: Wet Handelspraktijken), indien de verrichte activiteiten kunnen worden gekwalificeerd als daden van koophandel, en activiteiten zijn slechts daden van koophandel indien zij met commercieel winsttoogmerk worden gesteld, wat eveneens geldt voor reisbureaus. Het onderscheid tussen verkopers van reizen die geen commercieel oogmerk moeten hebben, en alle andere dienstverleners, die wel een commercieel winsttoogmerk moeten nastreven, is discriminerend, daar het onderscheid niet pertinent is en onevenredig met het nagestreefde doel. De waarborgen die de reisbureaus in het kader van de wet van 21 april 1965 dienen te bieden, kunnen slechts worden verkregen indien de reisbureaus economisch werken. Er worden *ipso facto* twee categorieën van economische entiteiten gevormd, door de invulling van een begrip die haaks staat op de algemeen in België aanvaarde inhoud van verkoper van diensten en « winstgevende werkzaamheid » en aldus een onderscheid maakt tussen dezelfde economische activiteiten. De aan artikel 1, eerste lid, 6, c), van de Wet Handelspraktijken ontleende omschrijving wordt derhalve geïmporteerd in een context waardoor een discriminerende regeling wordt gecreëerd.

Standpunt van de Vlaamse Regering

A.3.1. Volgens de Vlaamse Regering zijn de reisbureaus en de jeugdorganisaties en -verenigingen geen vergelijkbare categorieën. Alle opgesomde jeugdorganisaties en -verenigingen die zijn vrijgesteld, laten zich immers - en uitsluitend - in met jeugdwerk, dit is werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd, georganiseerd door particuliere of door de overheid georganiseerde jeugdverenigingen, met een pedagogische doelstelling. De vergunningsplicht voor hen staat haaks op hun

pedagogische hoofddoelstelling, namelijk het werken met kinderen. De vakbekwaamheid waaraan zij voldoen, is duidelijk verschillend van de vakbekwaamheid die van reisbureaus wordt vereist. De reizen die zij organiseren, zijn geen doel op zich, maar slechts een middel om aan groepsvorming te doen en een pedagogische doelstelling na te streven.

A.3.2. In zoverre die categorieën toch vergelijkbaar zouden zijn, moet worden vastgesteld dat het onderscheidingscriterium niet alleen objectief is, maar ook pertinent. De bestaande wetgeving bood onvoldoende duidelijkheid zodat de jeugdorganisaties, bij gebreke van een uitdrukkelijke bepaling, bij de organisatie van reizen op een onwettige wijze handelden. Dat niet-winstgevende activiteiten, uitgaande van verenigingen zonder winst oogmerk die deze activiteiten in ondergeschikte orde uitoefenen met het oog op het bereiken van hun maatschappelijk doel, principieel uit het toepassingsgebied van de wet van 21 april 1965 waren uitgesloten, heeft niet belet dat ter zake onduidelijkheid heerste die tot gerechtelijke procedures aanleiding gaf. Het bestreden decreet verschaft ter zake voldoende duidelijkheid, zonder afbreuk te doen aan de verplichting waarborgen te bieden, vermits de vrijgestelde organisaties onverminderd onderworpen blijven aan de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reorganisatie en reisbemiddeling, zoals werd verklaard tijdens de parlementaire voorbereiding. Bovendien geldt de vrijstelling uitsluitend voor reizen die aan de leden worden verkocht, zodat zij zich, bij het verkopen van reizen aan niet-leden, niet op het terrein van de reisbureaus mogen begeven zonder te voldoen aan de verplichtingen van de wet van 21 april 1965. Dat standpunt blijkt overigens voldoende duidelijk uit de door de verzoekende partijen overgelegde rechtspraak, waaraan het bestreden decreet niet alleen geen afbreuk doet, maar die tevens de door de Vlaamse Regering verduidelijkte *ratio legis* ondersteunt. De bestreden bepaling is dan ook evenredig met de door de decreetgever nagestreefde doelstelling om rechtszekerheid te creëren.

De Vlaamse Regering beklemtoont overigens dat de doelstelling van de wet van 21 april 1965 erin bestaat de reizigers te beschermen, en dat de verbruiker wordt beschermd door de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reorganisatie en reisbemiddeling, met toepassing van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

A.3.3. Het onderscheid tussen de verschillende categorieën van jeugdorganisaties en -verenigingen berust op een objectief en pertinent criterium. De decreetgever mocht ervan uitgaan dat de vrijstelling alleen mocht worden verleend indien aan welbepaalde voorwaarden, zoals het zich inlaten met het door de decreetgever gedefinieerde jeugdwerk, was voldaan, en aldus de noodzakelijke en voldoende waarborg aanwezig was voor de kwaliteit van de georganiseerde activiteiten. De vrijgestelde organisaties worden immers door de overheid ondersteund of erkend indien zij aan de gestelde voorwaarden voldoen. De maatregel is in dat opzicht ook niet onevenredig met de nagestreefde doelstelling.

A.3.4. Het derde onderdeel van het middel, in zoverre het ontvankelijk zou zijn, berust op een verkeerde lezing van de bestreden bepaling. De definitie van winstgevende werkzaamheid die wordt opgenomen in artikel 1, § 5, is immers identiek aan die welke is vervat in artikel 1, eerste lid, 6, van de Wet Handelspraktijken, zodat de decreetgever niet alleen niet onrechtstreeks op het bevoegdheidsdomein van de federale wetgever is getreden, maar evenmin het aangeklaagde onderscheid in het leven heeft geroepen.

- B -

B.1. Het beroep tot vernietiging is gericht tegen het decreet van het Vlaamse Gewest van 19 juli 2002 tot wijziging van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 27 augustus 2002), in het bijzonder tegen artikel 2 van dat decreet. Dat decreet voegt, met ingang van de datum van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, voor het Vlaamse Gewest, een paragraaf 4 en een paragraaf 5 toe aan artikel 1 van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus.

Artikel 1 van de voormelde wet van 21 april 1965 luidt voor het Vlaamse Gewest als volgt :

« § 1. Niemand mag een winstgevende werkzaamheid uitoefenen, die erin bestaat reizen of verblijven tegen een vaste som, onder meer logies inbegrepen, te organiseren en te verkopen, ofwel, als tussenpersoon, zodanige reizen of verblijven, vervoerbiljetten, logies- of maaltijdbons te verkopen, als hij het niet doet als hoofdbezigheid, bestendig en met een vergunning.

§ 2. Voor het uitoefenen van de in § 1 omschreven werkzaamheid kan evenwel vergunning worden verleend aan:

1° de autocarexploitanten die ze niet als hoofdbezigheid en bestendig uitoefenen;

2° de verenigingen zonder winstoogmerk die ze in bijkomende orde uitoefenen om hun maatschappelijk doel te kunnen bereiken.

§ 3. Paragraaf 1 is niet van toepassing op exploitanten van vervoer per spoor, op binnenwateren, op zee of in de lucht, als ze de aldaar bepaalde werkzaamheid slechts uitoefenen naast hun hoofdbezigheid als vervoerder en als zij, onder de gebruikelijke voorwaarden, degenen die de vergunning overeenkomstig de §§ 1 en 2, 1°, verkregen hebben, als hun tussenpersonen laten optreden.

§ 4. Artikel 1, § 1, is niet van toepassing op de volgende jeugdorganisaties en -verenigingen voorzover ze de reizen en verblijven organiseren voor en verkopen aan hun aangesloten leden :

1° de particuliere jeugdverenigingen bedoeld in artikel 2 van het decreet van 9 juni 1993 houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid;

2° de particuliere verenigingen die werkzaam zijn op het domein van het provinciale/regionale jeugdwerk, bedoeld in artikel 7 van het decreet van 17 december 1997 houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid;

3° de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen erkend door de Vlaamse Gemeenschap in toepassing van het decreet van 12 mei 1998 houdende de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk;

4° de landelijk georganiseerd[e] jeugdvereniging en de lokale jeugdvereniging bedoeld in artikel 2, 3° en 4°, van het decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid.

§ 5. In het kader van deze wet wordt onder winstgevende werkzaamheid verstaan : de activiteit van personen die, hetzij in eigen naam, hetzij in naam of voor rekening van een al dan niet met rechtspersoonlijkheid beklede derde, met of zonder winstoogmerk, een commerciële, financiële of industriële activiteit uitoefenen en die producten of diensten te koop aanbieden of verkopen. »

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

B.2.1. De Vlaamse Regering betwist het belang van de verzoekende partijen en in het bijzonder van de eerste verzoekende partij, die als vereniging zonder winstoogmerk niet rechtstreeks en ongunstig zou worden geraakt door de bestreden bepaling.

B.2.2. Op grond van de in het geding zijnde bepaling is artikel 1, § 1, van de voornoemde wet van 21 april 1965, waarbij onder meer de verplichting tot het verkrijgen van een vergunning wordt opgelegd aan reisorganisatoren, niet van toepassing op bepaalde jeugdorganisaties en -verenigingen die onder bepaalde voorwaarden reizen en verblijven organiseren voor en verkopen aan hun aangesloten leden. Zij verduidelijkt bovendien wat dient te worden verstaan onder het begrip « winstgevende werkzaamheid ».

De verzoekende partijen, twee reisbureaus en de Vereniging van Vlaamse reisbureaus, die als vereniging zonder winstoogmerk krachtens artikel 3 van haar statuten onder meer de beroepsbelangen van haar leden, zowel natuurlijke als rechtspersonen, verdedigt, kunnen rechtstreeks en ongunstig worden geraakt door de bepaling die, enerzijds, aan organisaties en verenigingen voor vergelijkbare activiteiten, te dezen de organisatie en het verkopen van reizen en verblijven, andere voorwaarden oplegt dan die waaraan zichzelf of hun leden zijn onderworpen en die, anderzijds, één van die voorwaarden, te dezen het begrip « winstgevende werkzaamheid », nader omschrijft.

B.3.1. De Vlaamse Regering voert verder aan dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het tweede en het derde onderdeel van het middel omdat zij niet aantonen dat zij door de bestreden bepaling rechtstreeks en ongunstig worden geraakt.

B.3.2. De bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof eist dat de natuurlijke personen en de rechtspersonen die beroep instellen van hun belang doen blijken, wat te dezen reeds is aangetoond in B.2.2. De bijzondere wet maakt geen onderscheid tussen de verzoekers naar gelang van de aard van de grondwettelijke regels waarvan zij de schending aanvoeren.

B.4. De excepties van niet-ontvankelijkheid worden verworpen.

Ten gronde

B.5.1. In het eerste onderdeel van het enige middel voeren de verzoekende partijen de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan, doordat vergelijkbare categorieën van personen, namelijk personen, organisaties en verenigingen die, al dan niet met winstoogmerk, reizen of verblijven organiseren en verkopen, niet aan dezelfde verplichtingen worden onderworpen, in het bijzonder op het vlak van de vergunningsplicht, waardoor concurrentievervalsing optreedt.

B.5.2. Het verschil in behandeling tussen beide categorieën van personen, namelijk de professionele reisorganisatoren en de in de bestreden bepaling omschreven jeugdorganisaties en -verenigingen, berust op een objectief criterium dat, in het licht van de doelstelling ervan, ook pertinent is. De regeling is immers ingegeven door de zorg om, rekening houdend met de pedagogische hoofddoelstelling van jeugdorganisaties en -verenigingen, een einde te maken aan de rechtsonzekerheid die was ontstaan ten gevolge van een aantal rechtsprocedures die waren ingesteld tegen enkele van hen die, in het kader van hun activiteiten, reizen of verblijven organiseren voor en verkopen aan hun leden :

« De onder 1° tot 4° vermelde jeugdorganisaties en -verenigingen moeten dus om reizen en verblijven te organiseren voor hun leden, en om deze te verkopen aan hun leden niet meer voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 1, § 1, van de wet van 21 april 1965.

Door jeugdorganisaties en -verenigingen uit het toepassingsveld te lichten van de wet van 21 april 1965 komt voor hen de vergunningsplicht, opgelegd door deze wet, te vervallen. De voorwaarden verbonden aan deze vergunning staan volledig haaks op de pedagogische doelstelling van deze jeugdorganisaties : werken met kinderen en jongeren. De organisatie en werking van reisbureaus vereist andere bekwaamheden dan de vakbekwaamheid waaraan jeugdorganisaties en -verenigingen moeten voldoen. Daarenboven zijn de verplichting tot borgtocht en de infrastructuurvereiste moeilijk haalbaar voor jeugdorganisaties.

Het is niet de bedoeling dat jeugdorganisaties hun reizen of verblijven zouden organiseren voor of verkopen aan niet-leden. » (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2001-2002, nr. 1207/1, p. 5)

De maatregel die bestaat in de uitsluiting van de in de bestreden bepaling omschreven jeugdorganisaties en -verenigingen, uit de toepassing van de wet van 21 april 1965, is van dien aard dat daardoor de doelstelling van het herstel van rechtszekerheid kan worden verwezenlijkt. De decreetgever vermocht aan te nemen dat die organisaties en verenigingen

geen winstgevende werkzaamheid uitoefenen en derhalve ook voordien niet konden worden geacht onderworpen te zijn aan de in artikel 1, § 1, bedoelde vergunningsplicht.

B.5.3. De maatregel is ten slotte niet onevenredig met de nagestreefde doelstelling. Slechts die organisaties en verenigingen zijn uitgesloten die reizen en verblijven organiseren voor en verkopen aan hun aangesloten leden, en die in de bepaling uitdrukkelijk worden omschreven. De uitsluiting is derhalve beperkt, doordat zij slechts geldt voor de organisaties en verenigingen waarvan de erkenning, het optreden en/of de subsidiëring worden geregeld door een decreet, dat reeds specifieke, aan de sector eigen voorwaarden van kwaliteitsbewaking van de werking inhoudt, rekening houdend met de pedagogische doelstellingen die worden geacht haaks te staan op de vergunningsvoorwaarden van artikel 1, § 1, van de wet van 21 april 1965. Zij is bovendien slechts voorwaardelijk doordat een dergelijke organisatie of vereniging eveneens onder de toepassing van artikel 1, § 1, zal vallen indien zij een winstgevende activiteit zou uitoefenen die bestaat in het organiseren voor of verkopen van reizen of verblijven aan niet-leden.

B.6.1. In het tweede onderdeel van het enige middel voeren de verzoekende partijen de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan, doordat een verschil in behandeling wordt ingevoerd tussen vergelijkbare categorieën van personen, namelijk jeugdorganisaties en -verenigingen, naargelang zij al dan niet zijn bedoeld in het 1° tot 4° van de door de bestreden bepaling ingevoerde paragraaf 4 van artikel 1 van de voornoemde wet van 21 april 1965, doordat alleen de daar bedoelde jeugdorganisaties en -verenigingen worden uitgesloten van de toepassing van artikel 1, § 1, van die wet.

B.6.2. Het verschil in behandeling tussen beide categorieën van jeugdorganisaties en -verenigingen berust op een objectief criterium, namelijk het al dan niet onderworpen zijn aan één van de in paragraaf 4 vermelde decreten. Het verschil in behandeling is pertinent omdat mag worden aangenomen dat de pedagogische hoofddoelstelling van de bedoelde organisaties en verenigingen, die haaks staat op de voorwaarden van de in artikel 1, § 1, bedoelde vergunning, is aangetoond voor de verenigingen waarvan de erkenning, het optreden en/of de subsidiëring worden geregeld door één van die decreten, terwijl de overige jeugdorganisaties en -verenigingen door hun verscheidenheid en de ontstentenis van zekerheid omtrent de waarborgen die hun werking biedt, niet in één definitie kunnen worden omschreven.

De maatregel is ook niet onevenredig met de nagestreefde doelstelling. Door de invoeging, door de bestreden bepaling, van een nieuwe paragraaf 5 van artikel 1 van de wet van 21 april 1965, wordt immers aan die laatste categorie van jeugdorganisaties en -verenigingen de mogelijkheid geboden om op een meer rechtszekere wijze te bewijzen dat het organiseren en verkopen van reizen of verblijven niet kan worden beschouwd als een winstgevende werkzaamheid, bedoeld in artikel 1, § 1, van de wet van 21 april 1965, zodat zij niet onder het toepassingsgebied van die bepaling vallen.

B.7.1. In het derde onderdeel van het enige middel voeren de verzoekende partijen de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan, doordat, ingevolge de omschrijving van het begrip « winstgevende werkzaamheid » in de door de bestreden bepaling ingevoerde paragraaf 5 van artikel 1 van de wet van 21 april 1965, een verschil in behandeling wordt ingevoerd tussen, enerzijds, de reisbureaus als economische entiteit, waarvan niet langer wordt vereist dat ze « economisch », namelijk winstgevend, handelen, en, anderzijds, alle andere economische entiteiten waarvan dat wel wordt verwacht, « waardoor impliciet maar duidelijk de artikelen 10 en 11 van de gecoördineerde grondwet [worden] geschonden ».

B.7.2. Paragraaf 5 van artikel 1 van de wet van 21 april 1965 werd door de bestreden bepaling toegevoegd om ook de rechtszekerheid te herstellen voor andere verenigingen dan de in paragraaf 4 omschreven jeugdorganisaties en -verenigingen :

« Ten tweede wil het ook een analoge regeling voor activiteiten van sportclubs, sociaal-culturele verenigingen en alle andere verenigingen die reizen organiseren zonder dat het de bedoeling is daarvan een winstgevende activiteit te maken. Om te bepalen wat dan juist als winstgevende activiteit moet worden beschouwd, grijpen de indieners terug naar de definitie ervan uit de wet op de handelspraktijken uit 1991 (§ 2). De minister steunt dit amendement. De wet van 1965 hanteert winstgevendheid als uitgangspunt. Dit criterium is niet van toepassing op de erkende jeugdverenigingen, omdat hun activiteiten per definitie als niet winstgevend worden beschouwd. De wet van 1965 verbiedt evenmin dat andere organisaties reizen organiseren zonder winstoogmerk, maar omdat hierover nogal wat misverstanden bestaan, is het aangewezen om via een amendement deze interpretatie in het decreet vast te leggen. 'Niet winstgevend' wordt dan beschouwd als 'met een niet-commercieel karakter', zoals ook in de wet op de handelspraktijken is vastgelegd en waarover ook in de rechtspraak een consensus bestaat. » (*Parl. St., Vlaams Parlement, 2001-2002, nr. 1207/4, pp. 3-4*)

Die bepaling, die om de voormelde doelstelling te verwezenlijken, slechts één van de omschrijvingen van het begrip « verkoper » in artikel 1, eerste lid, 6, c, van de Wet Handelspraktijken overneemt, staat er niet aan in de weg dat reisbureaus « winstgevend » handelen. Het is niet mogelijk in te zien waarin de « impliciete maar duidelijke schending » van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zou kunnen bestaan.

B.8. Het middel kan in geen van zijn onderdelen worden aangenomen.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 12 mei 2004.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Arts